

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Gravaminele naționalităților.

Stabilite din partea dlui Iászi Oszkár.

Cu privire la gravamenul cel mai mare al populației naționaliste, la *maghiarizare*, dl Iászi Oszkár își espune păreri în cartea sa despre „Formațiunea statelor naționale și chestia de naționalitate” în modul următor:

„Din partea așa numiților liber-cugetători maghiari s-a afirmă de multeori, că aceeași greutate apasă și poporul maghiar, și populațiunea naționalistă, adică: greutatea comună a feudalismului.

Un punct de vedere foarte superficial, care după o scurtă analiză trebuie să se prăbușască. Clasa de mijloc naționalistă e o clasă asuprită, boicotată de clasa domnitoare maghiară, pentru că e eschisă dela posibilitatea de a se valora în oficii, pe terenul public și social, iar poporul de rând naționalist e apăsător de întreaga greutate agrară-feudală, întocmai ca și poporul maghiar, prin o administrație asiatică, prin dări nedrepte, prin școale slabe, și prin tot felul de usură economică. Dar apăsarea populațiunei naționaliste e cu mult mai gravă decât a maghiarimei. Orbit de ura naționalistă, domnul de ungur taxează mai pe jos pe țărănul naționalist, decât pe cel maghiar. Administrația și justiția, făcute în limbă străină, potentează apoi nemulțămirea poporului, iar școala, cu năzuințele ei de maghiarizare, face, ca naționalitățile se rămână pe un nivel mai inferior cultural. Situația e deci aceea, că pe lângă gravaminele comune sociale ale tuturor popoarelor din Ungaria, mai există și gravamine speciale naționaliste, și tocmai acestea formează chestia de naționalitate.

Iată câteva din ele: Nu numai poporul de rând naționalist e persecutat, ci și inteligența naționalistă, dacă nu intră cumva în serviciul

clasei dominante a boerimei maghiare, ci rămâne credincioasă năzuințelor politice și culturale ale poporului. Nime dintre acestia nu capătă slujbă, nu e primit în casele domnești, iar la alegeri, inteligența naționalistă e obiect a tot felul de brutalitate, e vecinic implicată în procese de presă ori politice, și se bucură de un boicot permanent social.

Dar chiar și la poporul de rând naționalist situația și apăsarea nu e aceeași, ca la poporul maghiar. Celce afirmă contrariul, răspundă la întrebările următoare: Când a văzut plângându-se țărănul maghiar, că l'a lovit jandarmul în foale, pentru că a purtat cocardă națională, că pre-torul l-a dat afară, fiindcă n-a știut vorbi ungurește, că judecătorul de ocol i-a adus sentință nedreaptă, pentru că tălmăciul (un depravat) i-a tradus greșit plânsoarea, că copiii sei nu știu ceti și serie, fiindcă timpul cel scump e întrebuințat în școală pentru învățarea de cântece și de declamări în limbă străină, că statutele corului, ori ale casei, nu au fost încuviințate, fiindcă limba lor nu e limba statului, că nu-și poate alege de deputat, notar, primar, pe omul seu, fiindcă acesta nu e de limbă maghiară și vrea dezvoltarea culturală a poporului seu, că orice citație, publicație, admoniere, e pentru el secret mare de stat, fiindcă nu înțelege acea tipăritură maghiară?...

Alții iarăși vreau să-și liniștească conștiința liberală cu aceea, că cultură naționalistă nu există, nici română, nici slovacă, deci *de strigis*... Lucrul însă stă astfel, că fără a mai vorbi de cultura superioară a poporului săsesc din patrie, după ce cultura nu se compune numai din versuri, statue și tablouri, ci în prima linie din economia intensivă de câmp și din industrie, nu poate fi trasă la îndoeală facultatea culturală a naționalităților din Ungaria, mai ales

nu a Românilor și Slovacilor, când vedem, că pe lângă toate împrejurările maștere, în butul tuturor prigoniților și volnicilor, ei și-au înjghebat o organizație foarte respectabilă, economică și literară. Firește, cultura aceasta stă cu mult îndărătul culturi maghiare, dar se nu uităm, că Românii și Slovacii din patrie au două puncte de razim culturale, identice și cu desevărsire dezvoltate: *Praga și București*. Orice spor în cultura, mereu în dezvoltare, cehă și română (din regat) întărește imediat și în mod direct forțele culturale ale conaționalilor din Ungaria. Maghiarizarea cu forța a Românilor și Slovacilor ar fi însă imposibilă chiar și atunci, dacă n'ar avea ei popoare afine în Europa. Iar existența celor două organizații puternice politice și culturale, afine lor, face, ca astfel de năzuințe se fie, nu numai imposibile, ci și nebune, pentru că ne periclitează unitatea statului.

E foarte natural, că toate aceste asupriri vin prezentate în fața multimilor celor mari ca *asupriri maghiare*, iar în urma inclinațiilor spre simplificare și simbolizare a sufletului colectiv se ajunge la ideologia, că singurul motiv al miseriei populațiunei naționaliste e: *domnia maghiară!*

Din aceasta stare de lucruri, din apăsarea politică și din boicota socială, devenită cronică, se îngrămădește în sufletul naționalităților cvantitatea cea mare de amărăciune și mânie. Cu toate acestea, la o mare parte a naționalităților starea sufletească e mai mult o resignație pasivă decât o ură răsoinică. Domni mari, puternici, cari și-ar consacra viața pentru ascuțirea pasiunilor politice, ele nu au. Sunt tot existențe mici, modeste, cei mai mulți dintre ei, cari își tem pânea și nu cutează a da pept cu puterea.

Am avut ocaziune să studiez în mod nemijlocit dispoziția sufletească, atât la popor, cât și la inteligență.

La popor chestia de naționalitate înseamnă: administrație bună și școală bună, în limba sa. Să fie funcționarul și învățătorul „din sângele seu”. Să nu se atingă nime de limba lui și de obiceiurile lui. Oamenii streini să nu se poarte față de el în mod bașbojuesc. Ura lui, antimaghiarismul, e îndreptată numai în contra stăpânitorilor (gentry) maghiari dela comitat. Se încrede în *Împăratul*, care e pe partea celor asupriți. În afară nu gravitează de loc, nici chiar la granițe, unde oamenii se duc în masse la lucru în străinătate, căci de regulă se reintorc la coliba și pământul lor în o anumită parte a anului.

Lumea sufletească a clasei de mijloc naționaliste e, firește, mai complicată. Marea majoritate privește și aici cu amărăciune mută lucrurile. Trăește așa zicând cu totul izolată de societatea maghiară, consolându-se cu *cultivarea limbii și a literaturii sale*. Din fața lor și din modul lor de vorbire se poate vedea neîncrederea oamenilor persecutați.

Pășirea îndrăznească, victorioasă, care caracterizează pe domnul de ungur (aceasta e însoțitoarea sufletească a domniei și a traiului fără muncă), lipsește cu totul în clasa mijlocie naționalistă. Ochii celor din clasa aceasta au o expresie abătută, melancolică, nesigură, dureroasă, tristă, espresia care caracterizează și pe Evrei și toate neamurile persecutate. Sunt oameni, cari rabdă și sufer cu resignare. În fiecare dintre ceice se apropie de ei din parte maghiară văd câte un dușman. Dușman ori spion! Din care motiv fără recomandare specială omul nu se prea poate apropia de ei în mod confidențial. Un excelent bărbat român de școală, om foarte inteligent, care vorbește ungurește *mai bine decât Apponyi Albert*, mi-a spus următoarele (și spusele sale consună pe deplin cu aceea ce am auzit și dela alți domni naționaliști conștiinți):

„... dus foarte mari servicii principelui Apaffy. Când s'a întors în vara anului 1667 în Ardeal, Gheorghe a aflat pe fratele său Sava încrecat în afacerile bisericești.

Se pare că la începutul anului 1667 dușmanii lui Sava, din pricina bunei lui stări materiale, au izbutit să convingă pe Apaffy că Sava chivernisește rău averea bisericească ce i s'a încredințat. De aceea a impus Apaffy la 24 Ma'u 1667 curatorilor Ioan Zoba și Toma Topai de la mănăstirea Bălgradului să ia chivernisirea veniturilor mănăstirești și să ridice din ele școli și tipografie, unde vor avea să se tipărească cărți românești folositoare. Afară de aceea dispune curatorilor să-i controleze precis toate socotelile, să-i ia chivernisala veniturilor și să-l oprească, nu numai de a pleca undeva fără știrea lor, ci chiar a sfîrși preoți fără de aprobarea lor. E învederat că starea lui Sava era critică. De astă dată l'a scăpat însă propria istețime, precum și fratele său, atât de folositor diplomației ardelenice.

Călătoria lui Sava Brancovici în Rusia, pe care ni-o înfățișează autorul în capitoul al cincilea — formează una din cele mai frumoase părți ale operei d-lui Radonić. Călătoria aceasta, după dânsul, a avut cu desăvârșire un caracter politic, deși îndemnurile care l-au pornit spre Rusia erau multe.

(Va urma.)

FOIȘOARĂ.

O nouă carte despre Brancovicești.

De Dr. Silviu Dragomir.

(Urmare).

Cu astfel de îndatoriri nu s'a legat Sava, și aceasta nu se poate deduce nici din decretul principelui Rákóczy din 1656. Dar, de altă parte, trebuie să se admită că Sava nu a fost așa de scrupulos în alegerea mijloacelor, când urmă să-și satisfacă ambiția personală, să ajungă adică Mitropolit. De aceea nu i-a fost greu a promite superintendentului Csulay, că va îndeplini îndatoririle pe cari i le-a impus acesta. În decretul principelui Apaffy din 1662 nu se spune care au fost acele îndatoriri, dar e clar că acelea nu au obligat nici pe departe pe Mitropolitul Sava, ca spre pildă, pe Ștefan Simion, urmașul lui Orest, pentru care au fost puse expres în decret. Sava privia îndatoririle date superintendentului Csulay ca o chestie personală care-i privia pe ei, doi: pentru aceia nici nu le-a împlinit mai târziu. Dacă ar fi fost Sava întru toate arma calvinilor și și-ar fi împlinit loial îndatoririle, cum pretinde Bunea, de sigur nu ar fi avut neplăceri în 1667, nici nu ar fi dat principele Apaffy, la îndemnul superintendenților Kovácsnay și Tiszabecs, de-

cretele din 1667 și 1674, prin care se face o nouă încercare de a supune Biserica ortodoxă din Ardeal jurisdicției superintendenților. Mai departe expune d. Radonić în colorii foarte vii starea Ardealului pe timpul principilor Barsay, Rédey și Kemény supt cari Sava s'a vădit un isteț diplomat.

Capitolul al treilea îl începe d. Radonić cu descrierea situației în care se afla Mitropolitul Sava Brancovici înainte de războiul Turcilor cu Austria. Sava cam pe la mijlocul anului 1659 s'a hotărât pentru politica lui Gheorghe Rákóczy II, care-l întrebuința și în misiuni diplomatice, cum a fost trimiterea lui la Cazaci.¹ Atunci dispăre, și nu-l mai întâlnim pe Sava în Ardeal până în primăvara anului 1661, când domnea în Ardeal principele Ioan Kemény care l-a întărit cu atât mai mult, cu cât aparținea partidei lui Rákóczy. După Kemény a urmat, în Septembrie 1661, Mihail Apaffy. Situația lui Sava era acum îndoit de grea. De o parte avea două partide politice, iar, de altă parte, în aceiași vreme mai erau în Ardeal doi Mitropoliți români, Daniil și Ghenadie. Cu toate acestea Sava, talentat, isteț și iscusit cum era, a câștigat rapide favoarea lui Apaffy, fiind astfel întărit din din nou la 13 April 1662. Și ambiția sa a fost mulțămită, după ce a izbutit să ajungă în apropierea nemijlocită a principelui. Am-

¹ Nu Sava a fost trimis la Cazaci în solie, ci alteineva, cum voiu arăta eu aiurea, pe temelul documentelor din Moscova.

biția lui o vadește și faptul — spune autorul — că el a început să întrebuințeze statornic pentru familia sa numele de Brancovici, în locul celui vechiu de Raț, care era obișnuit până la el. Visând despre vechimea și mărirea familiei sale, el a adus-o mai întâiu în legătură cu despoții sârbești, pe când fratele său mai mic Gheorghe a încercat s'o dovedească aceasta cu argumente științifice.

De aici mai departe descrie d. Radonić cariera lui Gheorghe Brancovici, pe care un călugăr sârb din Ravanita îl numia Român, iar un cunoscut al lui, Roznyay, nu știa ce să spună de el, că-i Român sau Sârb (mivel ex natione rácz vala vagy oláh).

Gheorghe intră în serviciul diplomatic, și pleacă în calitate de diac să petreacă pe solul Ioan Daczó, care ducea tributul la Turci în Timișoara, Belgrad și pe urmă în Constantinopol, unde avu norocul să poarte și afacerile unui capuchehaie după moartea lui Petru Iank. Ungerea lui Gheorghe a despot sârbesc de către Patriarhul sârbesc Maxim o crede și d. Radonić născocită, fiindcă nici Gheorghe nu-i consecvent când o povestește.

În capitolul al patrulea ni descrie autorul în colorii foarte vii și cu un bogat aparat științific relațiile între principatul Ardealului și Turcia, și cei patru ani petrecuți de Gheorghe Brancovici în Constantinopol, când acesta în diferitele casuri a a-

„...Politicianii nostri luptă, pen-
trucă aceasta le este chemarea. Noi
însă nu ne amestecăm în frământă-
rile politice de zi. Ne-am peric-
lita oficiul și liniștea. De altcun-
dă de imposibilă pe multă vreme
o îndreptare. Raporturile dintre
Maghiari și naționalități sunt înve-
ninate cu deservărire. Presa șovin-
istă, înconștientă ori de rea cre-
dință, a făcut maghiarimea să creadă,
că noi suntem dușmanii patriei și
credința aceasta face imposibilă ori
ce împreună lucrare. Eu am crescut
într'un oraș mare unguresc, unde a
fost permutat tatăl meu din un ținut
naționalist pe motiv că e „daco-
român“. Am fost primul între elevi,
și am ajuns president al societății
de lectură. În școală însă îmi ziceau
totdeauna „Vadoláh“, și astfel, a-
tunci, când a ajuns în mâna mea o
publicație a Academiei despre „po-
poarele salbatice“, am început să
cetesc cu inima svâcnitoare cartea
întreagă, în credința, că în ea voi
afla și despre neamul meu ceva mai
amănunțit.“*)

„Astfel de lucruri, și altele, lor
asemenea, înveninează sufletul tine-
rimei. Mai târziu apoi pizma pentru
pânea vieții desvoaltă și mai bine
germenii primejdioși. Mai bine ca
de zece ani trăiesc în orașul acesta
(e unul din cele mai mari și mai
inteligente orașe din Ungaria), dar
nu s'a întâmplat încă nici odată să
pot vorbi în mod confidențial cu
un Ungur, mai ales în chestia de
naționalitate. Și afară de câțiva fa-
natici, persecutați și amărâți, pot se
spun, că întreaga clasă mijlocie na-
ționalistă e compusă din buni pa-
trioți, cari știu, că o desfacere de
Ungaria ar fi nu numai imposibilă,
ci și păgubitoare, după ce România
e mai săracă și se află pe o treaptă
mai inferioară culturală...“

De câteori nu am auzit astfel
de declarațiuni, și altele, asemenea
lor, cari poartă, nu numai timbrul
psihologic al unui adevăr sincer, ci
sunt adevărate și pentru aceea, pen-
trucă corespund posibilităților fac-
tice și constringente! Dar modul de
gândire al clasei de mijloc naționa-
liste nu se judecă după aceste pă-
reri, ci după cărțile lui Popovici și
ale consilierilor sei, din cari brutali-
tatea statului polițial a stâns orice
sentiment de solidarizare cu statul
maghiar.

(Va urma).

Din parlament. În sfârșit încep
a se ivi zorile activității rodnice parla-
mentare și la noi, după zece luni de ob-
strucție nesocotită și cu totul nemotivată.
Ședințele de Mercuri și de ieri, Joi, ale
ditei țării, au fost cu deservărire normale:
nu s'a provocat discuție asupra procesului
verbal ori la regulamentul, nu s'a cerut
ședință secretă, ci s'a intrat în ordinea de
zi, au vorbit câțiva deputați la proiectele
militare, și astfel nu s'a ivit nici necesi-
tatea, de a-și arăta presidentul, contele
Tisza, energia și dexteritatea în aplicarea
regulamentului de casă. Cei din opoziție
apoi conferesăz mereu, pentru a stabili
punctele de înțelegere așa, ca ele să poată
fi acceptate și din partea partidului guver-
namental. Astfel deci este speranță, că în
timpul cel mai scurt vor fi votate legile
militare și se va stabili o înțelegere comună
și cu privire la compunerea legii noi elec-
torale. Astăzi dieta continuă discuția asupra
legilor militare.

**Meetingul dela Alba-Iu-
lia.** După informațiunile pe cari
le avem, adunarea de protestare a
credincioșilor bisericii gr.-cat. ro-
mâne, ținută Miercuri în Alba-Iulia,
a fost foarte reușită. Au participat
vre-o 15.000 de Români la ea: preoți,
învățători, advocați și țărani. S'a
trimis telegramă de loialtate la
Roma, telegramă de fidelitate Ma-

iestății Sale Regelui, la Viena, și te-
legramă de încredere Arhierilor bi-
sericii gr.-cat. române. S'a ridicat
apoi protest în contra înființării noiei
episcopii gr.-cat. maghiare și s'a decis
înaintarea unui memorandum la sca-
unul papal, pe cale oficioasă, prin
mitropolia din Blaj, precum și ru-
garea Escelenției Sale, Mitropolitului
Dr. Victor Mihalyi, ca împreună cu
Preasfinții Episcopi sufragani să
conducă un pelerinaj al Românilor
gr.-cat. la Roma. Pentru executarea
concluserilor luate s'a ales o comi-
siune de 50 membri. Adunarea a
decurs în ordine exemplară.

Cercurile pastorale.

(Cu prilejul întrunirii la Roșia, prot. Sibiuului).

Intre inovațiile prevăzute de regula-
mentul pentru conferențele preoțești în
activitatea preoților au o deosebită însem-
nătate: *Cercurile pastorale*. Acestea sa-
mănă cu ceea ce am întâlnit în străin-
tate sub numirea: *Misiune internă*. Pentru
fiecare preot nu poate fi un ideal mai
înalt, spre care să năzuiească, decât ca în
parohia sa să înfăptuiască o mică și pu-
ternică împărăție a lui Dumnezeu pe păm-
ânt, fără a se ocupa dacă în jurul său
tarma creștinească e sfâșiată de vrămași
ori ademenită închinăciunii idolului Vaał.
Iar când în *toți preoții* e vie și statornică
această țintă supremă — interese comune
li îndemnă împreună a lucra.

„Și numai împrejurarea, că preoții
vecini au să se întrunească de câteva ori
pe an, să se cerceteze, e un merit deose-
bit al noiei inovații“ — observă cu drep-
tate unul dintre preoți.

Viața intelectualului la sate e cât de
monotonă. Te înghite valul vieții țără-
nești fără nici un adăpost sub sloboda
mână a naturii și a alcătuirilor omenești
din afară.

Și în adăncul acestei monotone vieți
la sate strigă atâtea glesuri misterioase,
cari trebuie ascultate, înțelese, scoase la
suprafață și supunându-le cercetării seri-
oase, pe unele să le mulcomim, pe altele
să le desvoltăm, și în viața țărănească să
afle sălășluire, tihnă și mulțămire mate-
rială și sufletească.

Cele mai bune lucruri se fac în li-
niște mortale, fără nici un murmur de
aplaude, fără nici un cuvânt de recunoaș-
tere; însă calea aceasta nu e cea naturală
și dreaptă între oameni inteligenți. Și nu
e regula lucrurilor bune și mari. Majori-
tatea oamenilor produce ce e mai bun, se
esprimă, cern lucrurile — când stă într'o
atmosferă congenială. Aceasta stă, în par-
ticular pentru acele lucruri nobile, cari es-
primă individualitatea, calitatea și darul
personal.

Un om poate executa o lucrare me-
canică în răceala nordică polară, și chiar
în desaprobară generală; dar e greu să se
vădăștii un lucru, în care omul își varsă
inima și-și exprimă sufletul său într'o at-
mosferă cu totul dușmănoasă, ori indife-
rentă.

Artistul iubit de medii inconjură-
tor lucrează mai bine, mai frumos și mai
ușor. El însă poate lucra și fără de a
avea aprobarea altora, decât aceea a con-
științei sale. Însă astfel de oameni sunt
rari.

E datorința fiecăruia a-și lucra lu-
cruul său prin sine, încât e ou putință, dar
e dator a crea o atmosferă, în care și alții
să poată lucra. E datorința fiecăruia a-și
desfășura liber și deplin caracterul său,
dar și a crea o atmosferă, în care și alții
să-și poată valorifica și desvolta calitățile lor
cele bune.

Sunt mulți oameni, cari depind dela
aprobarea altora.

Sunt oameni, a căror emoțiune nu
și-au arătat expresia legitimă, cari sunt cu-
prinși de sete pentru afecțiunea altora.
Cari pot lucra în atmosferă de vară și
sunt restrânși în chilie friguroasă de iarnă.
Ei nu s'au studiat pe sine, ori pe cei din
jur. Sunt slujbe omenești fără inspirație,
nu pentru că le lipsește seriozitatea ori in-
tegritatea, ci pentru că obiceiul recunoaș-
terii n'a fost format, și nu e din coope-
rare spirituală, care nu numai dă, ci evocă
ce e mai bun în sufletul omenești. În lume
e destul capital de nobile dispozițiuni,
care nu trebuie ținut ascuns și nefolosit.
Acela trebuie exprimat și vărsat în relațiile
dintre oameni pentru crearea atmosferei
de prosperitate și pentru semnalarea idea-
lurilor, cari ne înfrățesc în simțăminte și
în cooperare.

Preoția noastră are trebuință de
această viață sufletească. E tegma de oa-
meni în economia vieții noastre naționale,

care trăiește în împrejurările cele mai ma-
tere chemări sale. Ea însăși s'ă-și păș-
treze nepotolit focul entuziasmului religios
împotriva bătailor vânturilor protivnice, ca
din căldura lui, să se încălzească și turma
credincioșilor. Iar focal acesta sacru e
condiționat de măsura jertfirii de sine a
preotului. E cea dintâi cariera, care ou
atâtea e mai fecundă și mai demnă, ou cât
oferă jertfe mai prețioase pentru alții fără
condiția contraserviciilor și chiar fără nă-
dejdea recunoașterii cuiva.

*

Duminea trecută destinată pentru
inaugurarea activității cercului nostru par-
tural în Roșia ni-a oferit un bun prilej
pentru apresiarea influinței acestei inoieri.
Păr. Mănițiu, model de seriozitate și con-
științiozitate, la sfârșitul slujbei divine a
predicat frumos și pătrunzător comentând
frumoasa pericopă a Evangheliei, care eter-
nizează sublimul moment din viața Mântui-
torului, când acesta se roagă Tatălui său
cereșo să-l preamărească între oameni, iar
aceștia să fie una pe pământ. Această rugă-
ciune o săvârșea noaptea peste păraul ce-
drilor în marele templu al naturii, unde
stăncile uriașe, cari aruncă lungi umbre
în lumina lunii, îi erau însoțitori. Stelele
în miezul nopții tăcute și profunde îl pri-
veau ca niște ochi și Dumnezeu și vântul
lin îi înprăștia șoaptele lui pe pământ
și le înălța în suul cerului la Tatăl său.

— Păzește-i Doamne și pe aceștia!
— încheie predicatorul. În cursul slujbei
a cântat frumos corul de plugari litușia
măestrului Dime, sub conducerea învăță-
torului Toma Bănchea. Din ziua sfârșitului
arhangeli, din Noemvrie anul trecut, bă-
bații tineri și tineretul adult la stăruințele
mele s'au angajat să învețe liturgia lui
Dime. Iar domnul învățător Toma Bănchea
a arătat nu numai o pildă strălucită de
muncă grea și nobilă a iubirii de popor
și de biserică, dar a dovedit ce e în stare
să săvârșească un om tânăr și zelos, care
stănd în fruntea școlii îi înălță nimbul în
fața poporului, care o susține cu mari
sacrificii.

Iarna întreagă 30 înși au cercetat
oșele de instrucție, ou care prilej în
pauze discutam ou ei diferite chestiuni din
viața noastră și a steinilor, astfel că prin-
seseră dragoste a se întruni, a cânta și a
sămăna felurite îndemnuri și sfaturi folo-
sitoare. În legătură ou cântările liturgice
li s'au explicat frumșele cultului nostru,
istoria diferitelor momente istorice din viața
și datinile vechilor creștini eternizate în
liturgie, precum și temeiul dogmatic al
liturgiei noastre.

Serviciul divin în biserica noastră a
primit un decorație deosebit și a devenit un
metod ales pentru exprimarea religiei, câtă
sălășluiește în viața noastră.

Pentru noi preoții urmă, între altele,
să arătăm fiecare ce parte sau pasaj din
Biblie ne este mai predilect și să-l com-
mentăm. *Oda plugarului* din Isaia Cap 28
v. 23—29 era obiectul meu pentru soborul
nostru.

Aș fi dorit ou aceste șire să ating ou
samă de chestiuni referitoare la impor-
tanța cercurilor pastorale. Aș vrea să se
comunice în „T. R.“ din alte locuri vești
și informațiuni despre activitatea lor și
în firul lor să reconstruiesc icona *misu-
nilor interne*, cari ființeză și în biserica
angloasă, despre cari am informații pre-
cise, pe cari la vreme le voi publica.

Roșia, 8 Maiu 1912.

Tr. Scorobățiu.

Insula Evangeliștilor.

Cine călătorește dela Samos către
Rhodos, trece pe lângă câteva insule mi-
tite: Patmor, Leross, Kalymnos, Kos și
Symi, despre care nu prea șoseș știri în
Europa.

Acum însă, decând italienii au cu-
prins Rhodosul, au ajuns și insulele din
vecinătate la un renume oarecare.

Prima dintr'însele, Patmor, era în
deosebi renumită în tot decursul evului
mediu. Cum se știe, în secolul șase și-a scris
Ioan evangelistul revelațiunea ce i s'a
făcut. Este un ouib de stăncă, larg și po-
somorât. Aici se arată locurile, unde evan-
gelistul dormea, unde scria și chiar des-
chizătura pe unde a străbătut g'asul din cer.

În apropierea peșterii se găsește ou
capela mică, unde călugării din mănăstirea
vecină fac slujbe divine. Mănăstirea s'a
clădit în veacul al unsprezecelea de călu-
gării cari s'au întrunit pe insula Patmos
toamă din motivul că revelațiunea s'a fă-
cut pe insula aceasta. Clădirea este im-
prejmuită de ziduri puternice, ou o fortă-
reață; în evul mediu era ou centru al știin-
țelor, și char și astăzi se mai numește
„universitatea insulei“. Studii ce se ou-
pun sunt teologia și filologia clasică.

Călugării, ou și frații lor de pe mun-
tele Athos, sunt oameni retrași, lucrători
și nu se deosebesc la îmbrăcăminte de cei-
lalți locuitori ai insulei.

Prin recomandăția patriarhului gre-
cesc din Constantinopol se permite în-
trarea în mănăstire. Intemeietorilor se nu-
mea Cristodolos; mormântul său se află
într'ou capela zidită în stil bizantin foarte
bogat.

Biblioteca conține manuscrise inter-
esante, care sunt arătate ou o oarecare
gingașe rarilor vizitatori. Cele mai de
valoare lucruri sunt: ou parte din evangelia
Stului Marcu, din veacul al V-lea; un or-
pitol din cartea lui Iov ou ilustrații pom-
poase din veacul IX-lea; predicele sfân-
tului Gregorie din veacul al X-lea, și ou li-
turgie pe pergament din veacul al XII-lea.
Cel mai interesant exemplar este ou ediție
a lui Pindar, care, după cum afirmă călu-
gării, ar fi prima carte tipărită grecește în
Germania, și poartă data 1480.

De re terava înaltă a mănăstirii se
poate vedea ou parte mare din insulă, care
astăzi nu mai este decât ou stăncă nerodi-
toare; în timpurile antice însă, întocmai
ou și cele mai mari insule ale mării egeice,
era foarte fructiferă și ajunsese la un mare
grad de cultură.

Locuitorii sunt 7500 greci și 40 tureci.
Satul Patmos, ou casele sale curățate, este
situat pe vârful cel mai înalt, împrejurul
mănăstirii. Zidurile puternice mănăstirești
serveau odată de scut oamenilor împotriva
atacurilor de pirați ai insulelor vecine. Din
pirații de odinioară s'au făcut astăzi oor-
trabandisti îndrăznești și primejdioși.

Ou deosebire sunt vestiți cei din
Kalymnos. Partea cea mai mare din bă-
bații acestei insule sunt de statură mijlocie,
ou față uscată și ou priviri înepătoare;
copiii sunt bălați, ou ochi albaștri. Pe
lângă meseria hoțului, mai au și alt re-
nume: sunt considerați drept marinari,
oufundatori și înotători de prima calitate
ai mării egeice.

Din Săliște.

Șezătoare în amintirea lui G. Barițiu.

Ou ocazia împlinirii de 100 de ani de la
nașterea gen'alului bărbat al Românilor G.
Barițiu, comitetul despărțământului V. (Să-
liste) al „Asociațiunii pentru literatura ro-
mână și cultura poporului român“ a ținut
în 1-a zi de Rusali ou șezătoare culturală
în sala festivă a școlii, având și prețic-
sul concurs al „Reuniunii de cântări“
din loc.

Deschiderea a făcut-ou venerabilul pre-
zident al despărțământului dl. Dr. Nicolae
Calefariu, care în puține cuvinte arată în-
semnătatea acestei șezători, aranjate în
amintirea aceluia, care ou scrisul și ou
graiul său a fost apostolul redeșteptării
noastre și care în calitate de secretar, mai
apoi de prezident al „Asociațiunii“, a fost
cel mai aprig luptător pentru scopurile
culturale ale acesteia.

Conferența asupra activității lui Ba-
rițiu era să ou țină dl. Dr. I. Lupas, dar
fiind bolnav și reținut de a putea parti-
cipa la această șezătoare, directorul șco-
lelor din Săliște dnul D. Lăpădat a cetit,
după ou scriere a dlui Dr. I. Lupas, activi-
tatea lui G. Barițiu, atât pe terenul cul-
tural și economic, cât și pe terenul po-
litic.

A fost ascultat ou adevărată evlavie
și par'că întreagă adunarea era pătrunsă
de marile fapte ale acestui apostol al cul-
turii noastre.

Trei copilași, îmbrăcați de sărbătoare,
în cămeșutele lor ou „pul“, au recitat „In-
străinații“, versuri de G. Barițiu, ou un
curaj uimitor, iar „Reuniunea de cântări“
a ridicat nivelul acestei șezători prin splen-
didele bucați predate.

„Cântarea e mângăierea celor ce pî-
timesc“, — zice un proverb, care s'a ade-
verit și de data aceasta. Fețele tuturor
erau par'că cucerite ou la rugăciune, când
în acompaniamentul corului tremurările
duioase și plângătoare ale doinei picurau
lin și jalnic în inimile ascultătorilor. Și
cum din'rodă, ou la un semn de fur-
tuș, toți ascultau înforați notele pătrun-
zătoare și profunde ale cutărui cântec vi-
tețesc, par'că întreagă melodia se conto-
pea în sufletul fiecăruia.

„Reuniunea de cântări din Săliște“
în condițiunile în care se află astăzi, și sub
măstra conducere a dnului Iuliu Crișan,
care însuși este un măestru în ale muzi-
cei, poate sta alături ou ori ce altă reu-
niune similară străină.

Astfel ou sărbătorit săliștenii amin-
tirea aceluia valoros bărbat, care a fost
George Barițiu.

Elin Gruia.

*) Posed scrisori dela câțiva tineri naționa-
ligi, în cari se arată ou multă sinceritate felul, cum
școala maghiară, cu duritatea ei șovinistă, a făcut
din ei devotați apărători ai poporului lor, fără ca să
fi existat mai înainte, nici în ei, nici în familiile lor,
prima vreunei uri naționaliste. I. O.

NOUTĂȚI.

Din cauza sfintei sărbători, „Constantin și Elena”, numărul cel mai de aproape al ziarului nostru va apărea Mercuri la orele obicinuite.

Personal. Inaltpreasfinția Sa, Domnul Arhiepiscop și Mitropolit al nostru Ioan, pleacă mâine (Sâmbătă) dimineață la Deda, tractul Reghinului, unde Duminecă va face sfîntirea noii biserici de acolo.

— Preasfinția Sa, Episcopul Ioan I. Papp, care a venit Mercuri sara la Sibiu, pentru a participa la ședințele consistoriului mitropolitan, a plecat astăzi dimineața la reședința sa din Arad.

Consistoriu mitropolitan. Eri, Joi, s'a ținut consistoriu mitropolitan în Sibiu, sub președinția Inaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu. Dintre membrii externi au luat parte: Prea Sfinția Sa păr. Episcop al Aradului Ioan I. Papp și Prea Cuvioșii Lor arhimandriții: Filaret Musta, Augustin Hamsea și Vasile Mangra. S'au rezolvat afaceri curente și s'a hotărât înaintarea unei reprezentații la Majestatea Sa, Împăratul și Regele, pentru încuviințarea convocării congresului național-bisericesc, la termenul statutar.

Daunele inundațiilor. În două străzi din Lugoj apa a pusit toate cădrile. S'au prăbușit 289 de case, 1893 de familii cu 8429 de membri au rămas fără adăpost. Pagubele se cifrează cu peste un milion de coroane.

Ca răscumpărare a zilei sale onomastice dl. Constantin Popp, șeful liquidării la „Albina” și Redactorul „Revistei Economice”, Sibiu, a dăruit „Fundațiunii zărilor români” suma de K 25.

Milioane pentru școli. Se vestește din Melbourne, că văduva miliardarului Russel Hall a dăruit țării sale 25 milioane pentru clădirea de școli.

Incendiu. În teatrul cinematograf din Villareal, în Spania, izbucnind un foc s'au nenorocit 80 de oameni, între cari mulți răniți de moarte.

Cules de roze. În jumătatea a doua a lunii mai se începe culesul de roze în Bulgaria. Culesul ține până la mijlocul lui Iunie. Se culeg numai bobocii trandafirului, căci numai din aceștia se poate pregăti uleiul de roze. Valea Kazanlicului dă pe an 1700 kilograme din acest parfum prețios. Producția țării întregi se cifrează cu 13.770 kilograme. Culesul se începe în zori de zi, dar nu durează decât până la 9 ore dimineață; căci după ora aceasta trandafirul pierde ceva din miros și este mai puțin potrivit pentru fabricarea uleiului. Din trei mii kilograme de foi de roze se destilează cam un kilogram de ulei, al cărui preț variază, după finețe, între 800 și 900 coroane. Partea cea mai mare o cumpără comerțanții din Constantinopol. Uleiul de roze, oriental, deși se vinde cu prețuri mari, se falsifică în mare cantitate.

O reprezentație teatrală. Celebra tragedie a lui Goethe, *Faust*, în textul său primitiv, deși este adeseori cunoscută la germani, până acum însă nu s'a reprezentat pe scenă. În sera de 24 Mai, cu prilejul întrunirii unei societăți cu numele Goethe, trupa teatrală din Weimar a reprezentat pentru întâia dată piesa lui Goethe în textul său primitiv. Reprezentația s'a dat în teatrul curții din numitul oraș.

Numerus clausus. Din Viena se anunță, că profesorii universitari de anatomie au cerut dela ministeriu să fi zeze numărul studenților la facultatea de medicină. Ministerul va introduce, în urma acestei cereri, un *numerus clausus* cu începutul semestrului celui mai apropiat. Hotărârea ministerială se motivează cu faptul, că localitățile institutului anatomie nu pot cuprinde numărul mare al studenților înscriși. Se vor primi pe viitor la facultatea vineză de medicină, cum se afirmă, cam o mie de studenți.

Cea mai frumoasă grădină. Regele tunicului din America, James Duke, a plantat o grădină, despre care se spune că este cea mai frumoasă în toată lumea. Grădina este situată împrejurul palatului acestui miliardar, și anume în Somerville din New Jersey. Grădina a costat 60 milioane de coroane: s'au construit coline, lacuri, apeducte, fântâni săritoare, cataracte și cărări serpuitoare. Este un adevărat parc, mare de 12 kilometri pătrați. Arbori exotici, fel de fel de flori, pavilane cochete, statue de bronz așezate în grupe potrivite decorează grădina miliardarului. Clădirea palatului este construită așa, ca servitorii și furnisorii să umble prin un tunel, și să nu treacă prin grădină, când au să vină la palat. Publicului însă i se permite, de două ori pe săptămână, să viziteze gratuit grădina feerii a regelui tunicului și să se delecteze în podoabele ei.

Umor american. Episcopul Willard Mallard, cu ocazia unui prânz festiv, a apărut legile privitoare la repausul duminical și la combaterea literaturii imorale. „Legile acestea”, a întrerupt un sociolog, „brimejduse libertatea noastră”. — „Libertatea”, a răspuns episcopul, „este un lucru bun; însă nu trebuie să exagerăm: în Pensilvanie, de pildă, fie care bărbat ere libertatea de a se căsători cu soacra sa, și totuși nici un bărbat nu s'a folosit încă de libertatea aceasta”.

Chinematograful și animalele sălbatice. Universitatea din Pensilvania se pregătește să facă o expediție interesantă, cu scop de a studia felul de viață a fiarelor din ținutul fluviului Amazon. În expediția aceasta va avea un mare rol atât chinematograful, cât și fonograful. Cercetările se vor începe în Septembrie și au să dureze trei luni. Toate cheltuielile sunt purtate de universitate, care se îngrijește și de un film lung de câțiva kilometri. În părțile Amazonului, cum s'a dovedit în timpul mai nou, locuiesc nu mai puțin de vreo trei sute de triburi sălbatice, despre care lumea nu prea știe nimic până acum.

Coroanele nouă austriace. Piese austriace de câte două coroane prezintă o înnoire interesantă: pe avers, sub chipul împăratului, poartă signatură sculptorului care a construit modelul, „St. Schwarz”, în litere mărunte, abea vizibile. În alte țări, bunăoară în Franța, s'a introdus demult obiceiul de a semnă monedele cu numele artistului, care creează modelul lor.

Congresul notarilor. Marți în 4 Iunie se va ține congresul notarilor în hala de industrie a păduricei din Budapesta. S'au anunțat participarea la congres trei mii de notari și 820 ajutoiri de notari.

Vaporul cel mai mare. Joia trecută a fost o mare serbare în Hamburg. În fața de față o împăratului german s'a inaugurat cel mai mare vapor din lume. Vasul poartă numirea superbă de *Imperator*. Clădirea lui a durat doi ani, și are o greutate de 540.000 miji metrice; aranjamentul său intern va mai dura un an de zile. Lungimea Imperatorului este de 276 metri, lățimea de 30 de metri, ear înălțimea de 50 metri, — nenorocitul Titaniș ar încăpea comod într'insul. Pe bordul Imperatorului vor putea să călătorească patru mii de pasageri; căpitanul vaporului va avea la dispoziție o mie o sută de marinari. Sala de teatru va cuprinde opt sute de locuri; vaporul va mai avea promenazi, sală de gimnastică, de înotat, de dans ș. a.

Pentru fondul gazetarilor. La conferința din Oct. Goga din 26 i. o. s'au încasat, în favorul fondului zărilor, dela domni: Dr. Blazianu, insp. gener.; Râmnic-Siriat 34 cor., Teodor Nicolau, Buzarești 10 cor., Școala de menaj 3 cor. 60 fileri, Dr. Onisifor Ghibu, Elena Petrascu, câte 3 cor., Doro Baroianu, Giurgiu, Ștefan Strola, Sibiu, Constantin Pop, Ioan de Prete, N. N., Dr. Ilie Bau, Dr. George Proor, Nicolae Ivan, Dr. Vasile Bologa, Romul Simu, Dr. Nicolae Iltu, Dr. Lucian Boroia, I. Enescu, Nicolae Bratu, Dr. Ilie Iancu, câte 2 cor., I. Deciar, Dr. I. Mateiu, Mateiu Voileanu, dnele: Sădeanu, Marienescu, Baroianu, Boier, Meșianu, dnii Dragomir, Partenie Cosma, Dr. C. Bocușan, Simtion, N. Popescu, N. N., Ram. Cosma, câte 1 cor., I. Hurubeanu, Eugen Goga, N. Dan, D. Valcu, dna Triteanu, dsoara Geta Tăslăuanu, Covrig, C. Bozgan, I. Rușet, P. Rădulescu, Dr. Mușiu, Ioan Vătășanu, V. Comșa, I. Fanea, I. Câmpăanu, Em. Verzar, câte 1 cor., I. Marou 60 fil., D. Decian Jan, Boier, I. Spornic, câte 50 fil., E. Ștefan, dsoara Minerva Brote, câte 40 fil., Esca 30 fil., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., câte 20 fil. Total 118 cor. 80 fil.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu petru înzestrarea fetei sârce, al Reuniunii meseriașilor români sibiieni, au mai dăruit: Ștefan Vlad, măestru pantofar, George Truța, pedagog curs. I., Isidor Grindeanu, cismar, Varvara Vlad, Aurel St. Vlad, funcț. la „Albina”, câte 20 bani, Elena Grindeanu pentru nepoții săi Victorii și Traian Sășarman, Viotor și Valeriu Grindeanu, 40 bani, George Trifan și soția sa Elena n. Grindeanu, 40 bani; la onomastica vice-prez. George Poponea, cu pălăria cor. 268, Ștefan Duca, Ioan Stanciu, Ioan Desco, Petru Simtion, Valer Poponea, câte 20 bani, Virgil Imbăruș, inv. (Medias), Nic. Tihirel, croitor, câte 1 cor. și I. Petrascu, croitor, 92 bani.

Voci din public.

Stimate dle redactor! Precum s'a publicat deja în prețitul nostru ziar „Tel. Rom.” *adunarea generală* ordinară a comitatului Sibiu este convocată pe ziua de 3 Iunie nou, adică după calendarul nostru 21 Maiu, când biserica noastră dreptmăritoare face pomenirea sfinților marilor împărați și întocmai cu Apostolii, *Constantin și Elena*, maică sa. Aceasta ar trebui să o știe și domniile dela cărma comitatului Sibiu, unde Românii formează mai bine de două treimi ale populației și să respecte serbătorile noastre românești. Aceasta o cerem cu drept cuvânt, or să nu fim jigniți în sentimentele noastre religioase!

Subscrișul am protestat deja cu ani înainte în reprezentanța orașului Sibiu contra necinstirii serbătorilor noastre, când dl primar convocase o ședință importantă tocmai pe a doua zi de Paști, — ear' acumă mai vād silit a repeta acel *velo!* la care se vor esocia desigur toți membrii români ai congregațiunii.

Sibiu, 30 Maiu 1912.

Cu toată stima:

Ioan Bapt. Boiu
paroh ortodox și membru
în comitetul municipal.

Cărți și reviste.

Ramuri, revista literară din Craiova, cuprinde în nr. 9 din 1 Mai 1912 următoarele: Pe Mărgineanca, fragment, de C. Sandu-Aldea. Azi port gândurile mele, de M. Săulescu. „Cântec” de Șt. O. Iosif, de C. Ș. Făgețel. Colind, de I. Părulescu. Noul impiegat, de M. Procopie. Polemică, de D. Tomescu. Cronică. Bibliografie. — Abonamentul: în țară 8 lei, în străinătate 10.50 lei pe an.

— Nr. 10, al acestei reviste are următorul sumar: * * *: Centenarul. I. U. Soriciu: Pământul suferinței. N. Cantanier: Basarabia. George Son: La Basarabia. Teodor Miron: La școală. * * *: Do'na Basarabeană. Cronică.

Candela, foale bisericească-literară din Cernăuț, nr. 5 din Mai 1912 cuprinde: Protopopul Mihail Strilbițchi, de D. Dan. Exodu, de Dr. V. Tarnavski. Pastoralale episcopilor noștri, de Dr. L. Gherman. Conferință pastorală, de I. Tipa. Text rusesc. Comunicări. Cronică. Bibliografie.

Dela „Asociațiune”.

Concurs.

Pentru ocuparea unui post de profesor ordinar la școala civilă de fete o internat și drept de publicitate a Asociațiunii, se publică concurs până la termenul 30 Iunie n. 1912.

Concurenții au să-și însoțieze cererile până la termenul indicat comitetului central al Asociațiunii în Sibiu (Nagyszeben), Strada Șaguna, Nr. 6. însoție de următoarele documente:

1. certificat de botez,
2. document despre calificațiune cerută prin legea statului pentru ocuparea posturilor de profesori ordinari la școlale civile, cu pregătire specială pentru limbi și istorie,
3. document despre studiile pregătitoare și despre ocupațiunea de până acumă,
4. să dovedească că știu perfect limba română în vorbire și scriere.

Concurenții ales va avea să observe dispozițiunile Statutului de organizare al școlalei (care se poate primi dela direcțiunea școlalei pentru suma de 30 fil.)

Profesorul, până când e provizor, primește salar anual K 2000 — în rate lunare anticipative, și K 300 — bani de cvartir, în rate treilunare anticipative. Devenind

definitiv primește salar anul K 2530 — și bani de cvartir K 600 —, dacă proxima adunare va aproba deciziunea comitetului central privitoare la adeusul de scumpete de 15% după salarul funcț. ar. de K 2200 —. 5 cvinovenele a K 200 — și drept de pensie la fondul regnicolar al statului, unde va achita taxele prescise.

Cererile intrate după termen nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, din ședința comitetului central al Asociațiunii, ținută în 11 Maiu 1912.

Andrei Barseanu, Oct. C. Tăslăuanu,
prezident. secretar.

Mersul trenurilor în Sibiu.

I. Plecare.

1. La Ocna, băi: 2 d. s., 3:30 d. s., 9:08 seara. Dumineca și în sărbători mai pleacă la 9:00 înainte de amiază. Circulează până în 15 Sept.
2. Cătră Copșa, Ocna (Budapesta, Brașov, Cluj): 7:46 dim., 7:04 seara.
3. Cătră Copșa, Ocna (Budapesta, Brașov, Vint) 1 d. s.
4. Cătră Copșa, Ocna (Brașov, Cluj, Arad, Budapesta) 4:34 d. s., 11:10 noaptea.
5. La Vint, Săliște: 10:35 n. de s.
6. Cătră Vint, Săliște (Budapesta, Oradea, Teiuș): 3:05 noaptea.
7. Cătră Vint, Săliște (Budapesta, Arad, A. Iulia): 7:34 d'm., 4:51 d. a.
8. Cătră Făgăraș (T. roșu, Brașov) 4:20 noaptea.
9. Cătră Făgăraș-Brașov: 1:42 d. s.
10. Cătră Turnu-roșu (Căineni): 4:06 noaptea, 12:56 d. a.
11. Cătră Agnita (Sighișoara): 7:43 dim., 4:08 d. a.
12. Cătră Ciznădie: 5:21 dim., 7:30 dim., 1:29 d. a., 9:13 seara. (Dumineca și în sărbători mai pleacă la 3:56 d. a. Circulează până în 15 Sept.)

II. Sosire.

1. Dela Ocna, băi: 3:17 d. a., 6:11 seara, 10:48 noaptea. Dumineca și în sărbători mai sosește la 11:28 n. de a.
2. Dela Copșa, Ocna (Budapesta, Brașov, Cluj) 11:55 n. de a., 5:22 d. a., 8:40 seara.
3. Dela Copșa, Ocna (Budapesta Cluj): 7:25 dim.
4. Dela Copșa, Ocna (Budapesta, Cluj, Arad, Brașov): 3:55 noaptea.
5. Dela Vint, Săliște (Budapesta, Arad, A-Iulia): 6:45 dim., 11:39 n. de a., 4:29 d. a., 9:03 noaptea.
6. Dela Făgăraș (T. roșu, Brașov): 7:16 dim.
7. Dela Făgăraș (Brașov): 8:59 seara.
8. Dela Turnu-roșu (Căineni): 3:37 d. a., 10:27 noaptea.
9. Dela Agnita (Sighișoara): 6:46, dim., 2:36 d. a.
10. Dela Ciznădie: 7 dim., 1:18 d. a., 3:22 d. s., 10:44 noaptea. (Dum. și în serb. până în 15 Sept., mai sosește la 8:03 seara.)

Din public.*)

Mulțămită publică.

Pentru acoperirea speselor cu facerea Iconostasului din comuna Deal, au binevoit cu prilejul sfințirii acestuia, precum și cu ocaziunea producțiunii teatrale, ce s'a dat în același scop în ziua de 6/19 Maiu 1912, a contribui și suprasolvi următorii: Gerasim Cărpeneșan, not. pens., 10 cor., Ioan Răcean, pantofar, 90 bani, ambii din Săbeș, Ioan Moga, sen. proprietar, 5 cor., Ioan Dobre, inv., 1 cor. 40 bani, ambii din Căpâlna, Ioan Oprean, preot emer., Căntă 2 cor., Corul plugarilor, 4 cor., Simion Floce, inv., 1 cor., 40 bani, ambii Răhău, Simion Bădils, v. not., Șugag, 1 cor., Ioan Bărsan, inv., Recl, 80 bani, Virgil Pop, inv., Petroșeni, 50 bani, Vasile Pop, prast. not., Laz, 50 bani, Valeriu Morariu, econom, 50 bani, Ioan Pop, 20 bani, Valeriu Aleman, 20 bani, toți din Săsciori, Sabin Jula, inv., Călnic, 40 bani, Zaharie Tătar, not., 2 cor. 40 bani, Vasile Pav. Coman, econom, 70 bani, Nicol. Is. Popa, econom, 40 bani, George Urban, mășariu, 20 bani, George Ilie (?) 40 bani, toți din Deal. Total: 32 cor. 90 bani, pentru care sumă, subscrișul în numele comitetului parohial, vin prin aceasta a le aduce mulțămită.

Deal, în 14/27 Maiu 1912.

Nicolau Dura
preot.

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 20/1912

(140) 3-3

Publicare de licitațiune minuendă.

Pe baza planului de edificare și a preliminarului de spese aprobat prin autoritatea competente superioară, prin aceasta se publică licitațiune minuendă pentru darea în întreprindere a zidirei școlii rom. gr. or. din filia Beia (tractul Cohalmului).

Licitațiunea se va ținea **Duminecă în 2 lunie st. n. a. c.** în sala de învățământ a școlii noastre din Beia.

Prețul de strigare este 5468 cor. 99 fl. dela care sumă 10%, sunt a se depune ca vadiu înainte de începerea licitațiunii, la epitropia parohială de aici.

Planul de edificare, preliminarul de spese precum și alte informațiuni referitoare la edificare și la materialul ce-l dă parohia, se pot afla la epitropia parohială din loc.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a încheia contractul cu întreprinzătorul, în care va avea mai multă încredere.

Contractul de edificare pentru întreprinzător e obligatoriu îndată după subscriere, pentru parohie însă numai după aprobarea Prea Ven. Consistor. Filia Beia, 29 Martie 1912.

Comitetul parohial.

Ioan Vătășan
paroh președinte.

Pompiliu Luca
inv. notar.

Cohalm, în 3 Aprilie 1912.

Văzut:

Ioan Bercan
adm. ppresb.

Dentist

Virgil Muntean

Sibiin, Strada Măcelarilor,

în fața cu Tipografia și Librăria arhidiecezană, intrarea prin strada **Quer Nr. 22.**

(126) 6-

Bănci de școală

se pregătesc în diferite sisteme, pe deplin corăspunzătoare, conform cerințelor igienice. Modelele se pot vedea în fabrica pentru bănci de școală a lui

Wilhelm Connerth
Sibiin, Strada Gușteriții 53.



Vezi așa... acestea sunt originalele tuburi de **Jacobi-Antinicotin.**

(106 b) 3-13

În Editura Tipografiei și Librăriei „Doina” din **Beiuș**, a apărut:

FOILETOANEde **Alexandru Ciura**,

un volum elegant și bogat care va face plăcere amatorilor de o lectură selectă.

Prețul Coroane 1'60 + 10 bani porto.
Pentru România Lei 1'80 + 20 b porto.

Comandele să se adreseze Librăriei „Doina” în Beiuș (Belényes) Ungaria.

(136) 3-3

Favoritul mijloc de înfrumșetare a damelor din elită este

CREMA-MARGIT
a lui Földes.

Această pomadă de obraz o folosește în toată lumea multe milioane de dame, fiind pe baza cercetărilor științifice cel mai nou produs de cremă pentru obraz, și după afirmarea renumiților chemici e cel mai bun și nestricăcios mijloc pentru înfrumșetarea și rafinarea obrazilor, cu cel mai rapid și sigur efect.

În restimp de vre-o câteva zile dispar toate creșele, liniștele, petele de fect și toate spușele.

Contra imitațiunilor se vă feriți! — Se află în toată lumea.

Un borcănel costă 1 și 2 cor. Săpun Margit 70 fl. Pudră Margit cor. 120.

Expedițiuni poștale prin producătorul:
Coloman de Földes,
farmacist în ARAD

Városmajor-Sanatorium
și **Hydrotherapie**

26 odăi aranjate foarte modern,
supraveghiere medicală constantă.

Telephon 88-89

Biron central, stabiliment medical:
Budapesta, Ferencz-körut 29

Consultațiuni dela orele 8-9 a. m. și
4-5 p. m.

[448] 64— Director-șef

Dr. Cosmutza.**Papier à Cigarettes****ABADIE****PARIS**

se capătă în toate tutungeriile.

124 b) 24-



30,000 de părechi
păpuși și ghețe
se vând cu preț redus.

**Toate în lume
se scumpesc!**

pâinea, carnea, chiria casei, — numai
păpușii și ghețele exec. în atelierul lui

VASILIE BAN
la „Cisma mare roșie“

după cum se numește prăvălia lui, se
ieftinesc.

Pentruce? Pentru că această renumită prăvălie de în călțăminte s'a mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage jos chiria. Deaceia el poate lîfera ghețe bune și trainice pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN

SIBIU, Strada Ounei (Burgergasse) Nr. 7.
Casa proprie.

Dumineca deschis până la 10 ore ante merid.

Comandele din afară se vor executa
punctuos ca și până acum.

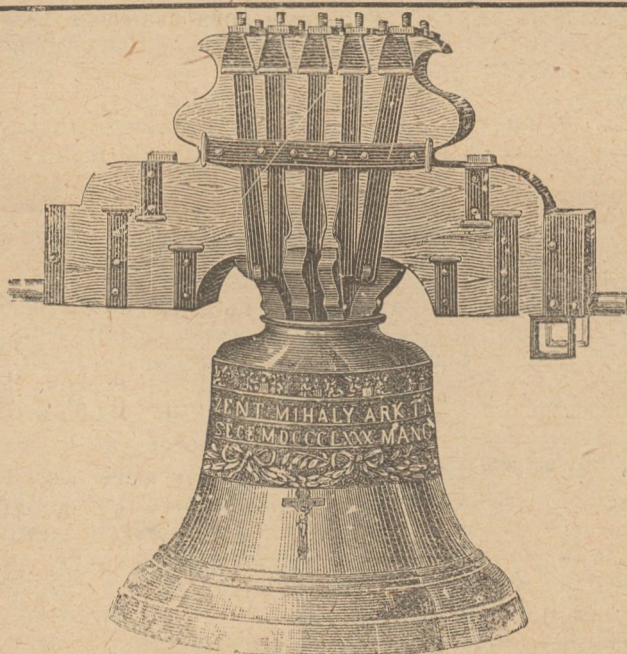
E de ajuns a se arăta numărul, sau a se desemna pe o hârtie talpa piciorului. La caz că nu convin să schimbe cu alții, eventual să returnează banii.

(221) 28-

Prima și cea mai veche întreprindere pentru vărsare de
campane (clopote) din Ardeal

Mihail Manchen

fabrică pentru vărsat clopote și scaune de clopote din fier bătut.
Iniințată la anul 1822. Sighișoara, piața de sus Nr. 47.



o firmă ce există dela anul 1822 și se bucură de bun renume, se recomandă tuturor comunelor bisericești a lîfera și repara clopote de toată mărimea cu coroană de stejar, ori de fier legat, cum și clopote cu sunet armonie. Face și scaune de clopote din fier bătut pentru unul sau și mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efectuează și în depărtare. Clopote mai mici se află gata în tot timpul. Solvirea se va primi și în rate.

(104) 5-24

Requisite de scris se pot procura de la **Librăria arhidiecezană**

REVERENZI!

Premiat:



Expoziția internațională de modă,
Paris 1911: Grand Prix și m. de aur.

La „Croitoria Universală“ I. PETRASCU

Sibiin, strada Cisnădiei 30. — Telefon Nr. 172.

Bogat asortată cu cele mai bune și fine stoffe se primesc și execută

Reverenzi pentru on. preoți

în cele mai bune condițiuni. — Croială modernă. — Serviciu solid și grabnic. —
Pentru lucru se garantează. — Prețuri moderate.

(472) 9-

Spriginiți industria română.

Premiat:



Expoziția universală din Roma
1911: Grand premiu și med. de aur.